

UPPVIDINGE
KOMMUN

Ramverk mot diskriminering och kränkande behandling

Vintergatan förskola 2024- 2025

Innehåll

INLEDNING	3
VISION	3
MÅL	3
KARTLÄGGNING	4
Centrala begrepp / vad är en kränkande behandling	4
Direkt diskriminering.....	4
Kön.....	4
Könsöverskridande identitet eller uttryck.....	5
Etnisk tillhörighet.....	5
Religion och annan trosuppfattning.....	5
Religion	5
Funktionsnedsättning	5
Sexuell läggning.....	5
Ålder.....	5
Annan kränkande behandling.....	5
Indirekt diskriminering	5
Trakasserier och kränkande behandling	6
Repressalier	6
Aktuella lagar och förordningar	6
FN:s konvention om barns rättigheter	6
Läroplanen Lpfö18, 1 kap.....	6
Skollag 6 kap, 6§.....	7

Skollag 6 kap, 8§.....	7
Diskrimineringslag 1 kap 1§	7
RUTINER.....	7
Anmälningssplikt.....	8
Till dig som vårdnadshavare	8
Främjande arbete	8
Förebyggande arbete.....	8
Mål och aktiviteter för läsåret	Fel! Bokmärket är inte definierat.
BILAGA.....	FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.
Utvärdering av föregående läsårs mål och aktiviteter	9

Inledning

Syftet med ramverk mot diskriminering och kränkande behandling är att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Likabehandlingsplanen bygger på FN:s barnkonvention och regleras av diskrimineringslagen och 6:e kap. i skollagen.

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Den ska ge barnen möjlighet att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor (Lpfö 18 sid 5).

En trygg miljö i förskolan är en förutsättning för att barn skall kunna utvecklas.

Vår tanke är att göra Ramverk mot diskriminering och kränkande behandling till ett levande dokument som kan användas i diskussioner mellan rektor, pedagoger, övrig personal, vårdnadshavare och vara en utgångspunkt för samtal kring etik och värderingar med barnen.

Vision

Vision Vår vision är att skapa en verksamhet med lustfyllt lärande där barnen känner sig harmoniska samt får möjlighet att utveckla social kompetens, tilltro till sig själva och se sitt eget värde. På Vintergatans förskola arbetar vi för att alla, såväl barn som personal samt vårdnadshavare ska känna sig trygga och respekterade i vår verksamhet. Alla är olika men lika mycket värda, vi respekterar olikheter och ser det som en tillgång. Mål

Mål

Vårt mål är att inga former av diskriminering eller kränkande behandling ska förekomma på vår förskola. Planen gäller från 2023-08-01 till 2024-08-01 Ansvarig för planen: Rektor har ett övergripande ansvar. All personal är ansvarig för att kontinuerligt motverka diskriminering samt alla former av kränkningar.

Kartläggning

Två gånger per termin genomförs trygghetsvandringar på förskolans samtliga avdelningar. Vid trygghetsvandringarna genomförs såväl observationer som intervjuer med barnen. Syftet är att kartlägga barnens förskolevardag och upplevelse av trygghet, detta för att vi pedagoger ska kunna arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande. Vi kartlägger såväl inommiljöer som utemiljöer för att se var upplevelse och förekomst av diskriminering, trakasserier och kränkningar kan förekomma.

Vi har därmed observerat och haft samtal med våra barn om var och när det kan inträffa att någon blir kränkt eller illa behandlad. Genom kartläggningen, observationerna och samtalen med barnen ser vi att det är viktigt att det finns vuxna närvarande där barnen är. Utrymmen som hallar, toaletter och aktivitetsrum är utrymmen där det kan förekomma konflikter och där vuxna behöver ha extra uppsikt. Viktigt är också att pedagoger vid utevistelse sprider ut sig och befinner sig där barnen är.

Vårdnadshavarna kommer att informeras under höstens föräldramöte att Ramverk mot diskriminering och kränkande behandling finns på förskolans anslagstavlor.

Centrala begrepp / vad är en kränkande behandling

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas i förhållande till andra på grund av något av följande:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder
- *Klass*

Diskriminering på dessa grunder är förbjudet i lag. Undantaget är *klass*, som inte omnämns i lagtexterna. I Uppvidinge kommuns förskolor har vi valt att nämna även klass och vi menar med detta ekonomisk och social bakgrund.

Kön

Oavsett kön skall alla barn i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

När någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna/flicka eller man/pojke genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra annat kön.

Etnisk tillhörighet

Här menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. Även om du är född i Sverige kan du tillhöra en annan etnisk folkgrupp. Du kan också tillhöra flera etniska folkgrupper. Var och en har rätt att identifiera sin egen tillhörighet. Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Förskolan ska också arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion och annan trosuppfattning

Förskolan får inte missgynna något barn på grund av deras religion eller annan trosuppfattning.

Religion

Vårdnadshavare har rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro. Det gäller för förskolan att respektera detta, om det inte strider mot svensk lagstiftning.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionsnedsättning räknas både sådana som syns och sådana som inte märks lika lätt till exempel allergi, dyslexi, hörsel- och synskador eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Sexuell läggning

Med sexuella trakasserier menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning samt transsexualism.

Ålder

Barn i våra verksamheter får inte diskrimineras på grund av sin ålder utan mötas av en verksamhet som är anpassad till barnets ålder, mognad och utvecklingsnivå.

Annan kränkande behandling

Annan kränkande behandling definieras som ett uppträdande som utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan vara mobbning men även enstaka händelser som inte är mobbning.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas att ett barn blir missgynnad på någon av de ovanstående grunderna genom att alla behandlas lika. Ett till synes neutralt beslut kan alltså vara

diskriminerande. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar förskolan indirekt de barn som till exempel på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Med trakasserier menas uppträdande som kränker ett barns värdighet och har samband med någon av de ovanstående grunderna.

Med kränkande behandling menas uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon av de ovanstående grunderna.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier)
- Uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet

Repressalier

Med repressalier menas att ett barn utsätts för en negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Sådana repressalier får inte förekomma.

Aktuella lagar och förordningar

FN:s konvention om barns rättigheter

Barnkonventionen sätter barnperspektivet och barns rätt till likabehandling i fokus.

Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet. Den talar om rätten till liv och utveckling, om barns rätt till inflytande och att få göras sin röst hörd i allt som angår dem.

Läroplanen Lpfö18, 1 kap

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering [...] eller annan kränkning. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Förhållningssättet hos alla som verkar i förskolan, och deras sätt att agera och tala om något, påverkar barnens förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. Därför är alla som verkar i förskolan viktiga som förebilder.

Skollag 6 kap, 6§

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Skollag 6 kap, 8§

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som anses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Åtgärderna ska beskrivas i efterföljande plan.

Diskrimineringslag 1 kap 1§

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Rutiner

I det dagliga arbetet med barnen uppmärksammar vi när barnen utsätts för kränkande handling eller diskriminering. Vid de fall då misstanke om att kränkande behandling förekommer ska detta omgående anmälas till rektor och en kränkingsanmälan ska upprättas i DraftIt så att en utredning skyndsamt kan påbörjas. Vid förekomst av kränkningar ska åtgärderna se ut på följande vis:

BARN-BARN Personalen uppmärksammar det som hänt och pratar med de berörda barnen. Detta innebär samtal där den vuxne medlar, stöttar, tar reda på vad som är orsaken till kränkningen och ställer öppna frågor. Pedagoger och övrig personal ska gå in direkt i situationer som innebär att ett barn kränks. Den vuxne måste markera tydligt vart gränsen går. Föräldrarna informeras och vid upprepade tillfällen upprättas en handlingsplan. Ansvarig för detta är barnets ansvarspedagog.

VUXNA-BARN Personal ska kunna diskutera uppkomna situationer med varandra, för att hjälpa varandra göra "rätt". Detta måste klimatet på förskolan tillåta. Vid tillfällen då vuxna kränker barn ska detta omgående anmälas till rektor, som i sin tur vidtar åtgärder. Rektor är ansvarig för att vidtagna åtgärder dokumenteras och följs upp. De vuxna ansvarar för att de eller de barn som utsatts för kränkningen får upprättelse. Det är viktigt att i sådana situationer göra det barn medveten om sina rättigheter.

VUXNA-VUXNA Likabehandlingsplanen ska främst ha barnen i fokus. Vi vill ändå betona vikten av att likabehandlingsarbetet även präglar relationerna mellan de vuxna som barnen omges av. Förekommer kränkningar mellan vuxna personer i förskolan ska därför även detta tas på allvar och följas upp. I sådana fall ligger ett stort ansvar på förskolechefen och personer i förskolan. Planen mot kränkande behandling reviderades den 12 juni 2023

Anmälningssplikt

Personal inom polis, skola, hälso- och sjukvård är skyldiga enligt Sol kap 14 1§ att anmäla om det råder misstanke om att barn (ålder 0–18 år) far illa eller riskerar att fara illa till socialtjänsten.

För oss är det viktigt att fortsätta hålla en god relation med er som vårdnadshavare och ska därför, så långt som det är möjligt, informera om att en orosanmälan skrivs och varför. Vårt gemensamma mål är fortsatt att barnet/eleven ska må så bra som möjligt och få förutsättningarna för att lyckas. För mer information besök socialstyrelsen.se.

Till dig som vårdnadshavare

Om du som förälder misstänker att ett barn, ditt eller någon annans, utsätts eller har blivit utsatt för kränkande behandling – prata alltid med personalen. Definitionerna under rubriken *Definitioner av centrala begrepp* och rubriken *Vad säger lagen?* förtydligar vad en kränkande behandling är. Befogade tillrättavisningar från personalen med syfte att upprätthålla en god och trygg miljö för alla barn är inte en kränkande behandling såvida inte ett barn förödmjukas i och med detta.

Främjande arbete

Förskolan har till uppgift att främja lika rättigheter och skapa en pedagogisk miljö där både pojkar och flickor kan bredda sina erfarenheter och utveckla sina förmågor och intressen.

- I vårt värdegrundsarbete pratar vi om och hur vi ska vara mot varandra.
- Vi skapar en god pedagogisk miljö där flickor och pojkar inte hämmas av traditionella könsroller. Pojkar och flickor får lika mycket utrymme, alla leksaker och aktiviteter är tillgängliga för alla barn.
- Vi arbetar för att få barnen att utveckla sin förmåga att leva sig in i och respektera andras kulturer.
- Vi arbetar med att få barnen att känna stolthet över sig själva och sin familj. Vi respekterar alla familjekonstellationer.
- Vi utformar våra aktiviteter så att alla barn skall kunna delta på sina villkor.
- Vi har aktiviteter som är anpassade till barnens ålder, mognad och utvecklingsnivå.
- Vi vuxna föregår med gott exempel och visar barnen hur vi ska bete oss mot varandra.
- Vi fokuserar på och lyfter fram positiva handlingar.
- Vi är närvarande vuxna genom att vara där barnen befinner sig.
- Vi arbetar med empatiträning, det vill säga låter barnen lära sig att hjälpa varandra, vid behov i konflikter stöttar personalen barnen i att reda ut det som hänt.

Förebyggande arbete

Vårt förebyggande arbete grundar sig i vårt förhållningssätt

- Vi bemöter varandra positivt. Vi säger hej till alla barn, vårdnadshavare och personal. Vi pratar med och lyssnar på alla barn varje dag.

- Vi uppmuntrar barnen att prova och klara saker själva.
- Vi lär barnen att sluta betyder sluta. Det är tillåtet att sätta sin gräns och säga ”nej/stopp”, det ska respekteras.
- Vi samtalar om känslor för att barnen ska få förståelse för dem.
- Vi är konsekventa i vårt handlande.
- Vi har daglig kontakt med vårdnadshavare genom lämning och hämtning av barnen på förskolan.
- Vårdnadshavarna erbjuds inskolningssamtal samt utvecklingssamtal där de har möjlighet att vara delaktiga med sina åsikter.
- Vi gör observationer i barngrupperna.
- Vi arbetar aktivt och kontinuerligt med konflikthantering, regler, normer, demokrati, värdegrund och språkbruk.
- Vi arbetar med barns delaktighet, inflytande och ansvarstagande

Mål och aktiviteter för läsåret HT-24/25

Aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling.

Mål	All personal på Vintergatan har ett gemensamt förhållningssätt för hur vi främjar barns sociala samspel för att få en trygg och respektfull grupp. Vi har ett tydligt förhållningssätt och vet hur vi arbetar för att stärka barnen i att skapa hållbara relationer till varandra och det som finns omkring oss.
Beskrivning av åtgärden	Tillsammans arbetar personalen fram en gemensam barnsyn och ett gemensamt förhållningssätt som ska genomsyra all verksamhet på Vintergatan. Vi har ett projekterande arbetssätt kring hållbar utveckling där Hållbara relationer är centrala i vårt arbete. Vi ser att all utveckling börjar i de nära relationer barn har i sina yngre år vilket sedan präglar synen de har på sin omvärld genom hela livet. Vi har gemensamma diskussioner kring hållbar utveckling och hållbara relationer på APT och SKUA. Vi har inlett ett arbete för att skapa en

	gemensam barnsyn där vi tillsammans sätter ord på begrepp för att få en samsyn kring dessa.
Områden som berörs	Kränkande behandling, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.
Ansvarig	All personal som befinner sig på förskolan har ett ansvar i att möta barnen med respekt och möta frågor samt situationer som uppkommer där barnen behöver vägledning kring trygghet, respekt och bemötande. Pedagogerna på avdelningarna har ett särskilt ansvar för att jobba aktivt med målet och åtgärderna genom att stödja, vägleda och föregå med gott exempel gentemot barnen de möter i vardagen. Utvärdering och uppföljning Utvärdering av målen och de aktiva åtgärderna kommer ske under de trygghetsvandringar som genomförs på förskolan i oktober och april. Vid dessa tillfällen genomförs både observationer och intervjuer med barnen. Utöver detta förs löpande diskussioner inom arbetslagen kring barnens mående och trygghet. Det pågående arbetet i arbetslagen utifrån målet ovan kommer följas upp under det sista SKUA varje månad för att då få en samlad bild av hela förskolan. En mer genomgående utvärdering av Likabehandlingsplanen sker i maj då även målen följs upp och revideras.
Utvärdering och uppföljning	